

Kritikken har i årenes løb hyppigt sat ind på, at delingen mellem primære og sekundære anbringelser var ret vilkårlig: adskillige af de anbringelser, som loven betegnede som sekundære, var sikkerhedsmæssigt fuldt på højde med de af loven under rubrum I omhandlede, og det følte ikke mindst i en pengeregelig tid urimeligt, at man som følge af en relativ lille egenkapital fik sin indtjeningssevne beskåret, fordi man af hensyn til lovbestemmelsen måtte sige nej til eller dog kun i begrænset omfang kunne imødekomme anmodninger om lån mod sekundær, men fuldt betryggende sikkerhed, f. eks. til foreninger med solidarisk ansvar. En lovændring på dette punkt har derfor indenfor de interesserede sparekassers kreds været ønsket gennem flere år — enten således, at forskellige af de under rubrum II omfattede anbringelsesmåder anbragtes under § 9 I, eller ved at faktoren 7 i paragraffens 2. stk. forhøjedes. Som et foreløbigt resultat af denne kritik må ses det i kommissionsbetænkningen indeholdte forslag om en forhøjelse af tallet „7“ i § 9, 2. stk. til „10“.

Fra alle sider må det vistnok erkendes, at der med rette kan indvendes adskilligt mod formuleringen af § 9, selv om denne bestemmelse giver udtryk for en i princippet rigtig tankegang. De fleste lån til foreninger med solidarisk ansvar rummer således en meget betydelig sikkerhed. Om lån mod håndpant i forsikringspolicer indenfor disses tilbagekøbsværdi gælder det samme. Den adgang, paragraffen åbner til at benytte to helt forskellige vurderingsgrundlag ved lån i fast ejendom, svækker reglen og gør den mindre overbevisende.

Disse betragtninger fører imidlertid ikke længer end til spørgsmålet om en ændring af reglen, men afgører intet om, hvorvidt § 9, 2. stk. helt kan udgå som foreslået af Danmarks Sparekasseforening.

Forskellige synspunkter må imidlertid føre sparekassetilsynet til en bekræftende besvarelse af dette sidste spørgsmål:

Det har for sparekassetilsynet igennem de forløbne år været følt som en svaghed, at loven ikke giver anvisning på, hvorledes der fra tilsynets side vil være at forholde i tilfælde af overtrædelse af den nævnte bestemmelse; man har i loven savnet et håndhævelsesmiddel — thi at gå frem efter bestemmelsen i lovens § 25, 1. stk., er lidet fristende for overtrædelser af denne art — og har været henvist til i påkommende tilfælde at stille krav om forøgelse af den indbetalte garantikapital og til at kræve stor tilbageholdenhed ved ydelse af sekundære lån.

Reglen i § 9, 1. og 2. stk. er jo uden for al tvivl givet for at styrke sparekassernes sikkerhed. Men hvis sparekassetilsynet må skønne, at overtrædelser af reglen i en lang række tilfælde i grunden ikke berører sparekassernes sikkerhed, vil det ligge nær at tage yderst lempeligt på forholdet; og skulle omvendt en sparekasses sikkerhed være truet, ligger det, som loven er affattet, nærmest at gøre brug af reglen i § 16, der med sin minimumsgrænse for egenkapitalens størrelse og med de midler, den giver tilsynet i hænde, giver dette betydeligt bedre midler til at gribe ind overfor indtrædende risici.

Reglen i § 9, 2. stk. hviler på den betragtning, at de sekundære lån i sin almindelighed frembyder større risiko end de primære. Dette er rigtigt, men i praksis har også denne lånegruppe givet forsvindende små tab — for en så væsentlig del af dem som kautionslån kun de nedennævnte tal indenfor de sidste 5 år:

1943—44.....	9 711 kr.	0,09 ‰/00
1944—45.....	8 973 -	0,08 ‰/00
1945—46.....	11 115 -	0,09 ‰/00
1946—47.....	20 136 -	0,14 ‰/00
1947—48.....	10 779 -	0,05 ‰/00